

○ **Наші гроші**

Фінансове забезпечення системи охорони здоров'я у 2017 році

Відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2017 рік» видатки зведеного бюджету на охорону здоров'я складають 88 913,5 млн. грн. (в тому числі за загальним фондом – 82 027,1 млн. грн., за спеціальним фондом – 6 886,4 млн. грн.), що становить 3,4 % від ВВП. У порівнянні з 2016 роком видатки на охорону здоров'я збільшено на 14 253,7 млн. грн., (19,1 %).

Зокрема, видатки державного бюджету на охорону здоров'я складають 15 436,1 млн. грн. (в тому числі за загальним фондом – 14 550,4 млн. грн., що на 3 266,4 млн. грн., або на 28,9 % більше ніж у 2016 році, за спецфондом – 885,7 млн. грн. що на 248,4 млн. грн., або 39,0 % більше у порівнянні з 2016 роком).

Видатки місцевих бюджетів на охорону здоров'я складають – 73 477,4 млн. грн., що на 10 738,9 млн. грн., або 17,1 % більше ніж у 2016 році (в т. ч. за загальним фондом (доходи місцевих бюджетів за рахунок видатків державного бюджету) – 67 476,7 млн. грн., що на 12 683,5 млн. грн., або 23,1 % більше ніж у 2016 році. З них медична субвенція складає 55 540,1 млн. грн., що на 11 106,4 млн. грн., або 25,0 % більше ніж у 2016 році (за спецфондом – 6 000,7 млн. грн., що на 1 944,6 млн. грн., або на 24,5 % менше ніж у 2016 році).

У 2017 році на покриття видатків на оплату праці з нарахуваннями у складі медичної субвенції з держбюджету місцевим бюджетам передбачені орієнтовні видатки у сумі 51 458,7 млн. грн.

За даними МОЗ України середній розмір посадових окладів за ЄТС працівників охорони здоров'я у 2017 році становитиме, зокрема для лікарів – 3272 грн. (у 2016р. - 2391 грн.) та сестри медичної – 2618 грн. (у 2016 р. - 1913 грн.) Підвищення посадових окладів у 2017 році складе близько 40 % у порівнянні з 2016 роком для усіх категорій посад працівників галузі охорони здоров'я.

Держбюджетом на 2017 рік передбачено збільшення видатків для забезпечення медичних заходів окремих державних програм та комплексних заходів програмного характеру (КПКВК 2301400) за наступними напрямками:

- Програми і централізовані заходи з імунопрофілактики - на 71 296,5 тис. грн.;
- Туберкульоз - на 323 354,1 тис. грн.;
- СНІД - на 484 518,1 тис. грн.;
- Онкологія (доросла) - на 47 948,1 тис. грн.;
- Дитяча онкологія - на 205 056,9 тис. грн.;
- Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини - на 255 222,4 тис. грн.;
- Лікування громадян, хворих на орфанні захворювання - на 252 903,3 тис. грн.;
- Централізована закупівля медикаментів для лікування хворих на гемофілію - на 290 829,7 тис. грн.;
- Централізовані заходи із запобігання та лікування серцево-судинних та судинно-мозкових захворювань - на 43 136,9 тис. грн.;
- Централізовані заходи із профілактики, діагностики та лікування вірусних гепатитів В і С - на 14 679,0 тис. грн.

Видатки на рівні 2016 року залишилися за наступними напрямками:

- Централізовані заходи з трансплантації;
- Програма розвитку донорства крові та її компонентів;
- Централізовані заходи з охорони репродуктивного здоров'я нації;
- Централізована закупівля медикаментів та дрібного лабораторного інвентарю для забезпечення проведення лікування безплідності жінок методом допоміжних репродуктивних технологій;
- Централізовані заходи щодо розвитку системи надання медичної допомоги хворим нефрологічного профілю;
- Централізована закупівля ендопротезів і наборів інструментів для імплантації;
- Лікування розсіяного склерозу;
- Централізовані заходи з лікування цукрового діабету.

Також на рівні 2016 року передбачені:

- видатки на лікування громадян України за кордоном (КПКВК 2301360) у сумі 203 948,9 тис. грн.;
- субвенція з держбюджету місцевим бюджетам на придбання витратних матеріалів для закладів охорони здоров'я та лікарських засобів для інгаляційної анестезії – 18 972,6 тис. грн.;
- субвенція з держбюджету місцевим бюджетам на придбання медикаментів та виробів медичного призначення для забезпечення швидкої медичної допомоги – 137 992,3 тис. грн.

У 2017 році не передбачені видатки на:

- придбання цифрових мамографів та ультразвукових діагностичних приладів вітчизняного виробництва;
- субвенцію з державного бюджету обласному бюджету Львівської області на завершення реконструкції Львівського обласного перинатального центру.

Видатки на Національну академію медичних наук України у 2017 році складуть 1 644 369, 0 тис. грн. (у порівнянні з

2016 роком - 1 470 139,0 тис. грн.), зменшено видатки на оплату праці на 175 725,6 тис. грн. (з 487 822,8 тис. грн. у 2016 році до 326 238,2 тис. грн. – 2017 р.)

У Держбюджеті на 2017 рік МОЗ України передбачені видатки на інвестиційні проекти у сумі 593 298,0 тис. грн.:

- будівництво сучасного лікувально-діагностичного комплексу Національної дитячої спеціалізованої лікарні «Охматдит» – 380 000,0 тис. грн., що на 15 000,0 тис. грн. менше ніж у 2016 році;
- реконструкцію і розширення Національного інституту раку – 147 866,0 тис. грн., що на 32 866,0 тис. грн. більше ніж у 2016 році;
- добудову лікувального корпусу ДЗ «Прикарпатський центр репродукції людини» – 65 432 тис. грн.

Окрім того, при доопрацюванні проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2017 рік» МОЗ України передбачені додаткові видатки на:

- відшкодування вартості лікарських засобів для лікування окремих захворювань – 500 млн. грн.;
- придбання ангиографічного обладнання – 150 млн. грн.;
- придбання медикаментів та обладнання для Інституту серця і Національного інституту раку МОЗ України – 60 млн. грн.;
- підготовку та підвищення кваліфікації осіб з надання медичної допомоги – 20 млн. грн.;
- створення і забезпечення функціонування Національного центру реабілітації інвалідів - учасників антитерористичної операції – 31,1 млн. грн.

Щодо врахування пропозицій Профспілки у Законі України «Про Державний бюджет України на 2017 рік»

Профспілка працівників охорони здоров'я України при формуванні та прийнятті проекту Держбюджету на 2017 рік неодноразово зверталася до Прем'єр-міністра України, Голови ВРУ, голів профільних комітетів ВРУ, а також в рамках вимог колективного трудового спору Профспілки до Кабміну та вимог спілчан на акціях протесту (під егідою ФПУ) щодо забезпечення бюджетними асигнуваннями системи охорони здоров'я відповідно до вимог статті 12 Основ законодавства України про охорону здоров'я для:

- збільшення обсягу медичної субвенції для забезпечення реальних потреб галузі та її працівників;
- встановлення базового посадового окладу (тарифної ставки) працівника I тарифного розряду ЄТС на рівні не нижче мінімальної заробітної плати (виконання рішення Київського апеляційного адміністративного суду України справа від 08.09.2016 № 826/26538/15);
- забезпечення фондом оплати праці закладів охорони здоров'я з урахуванням індексації грошових доходів працівників;
- реалізації у повному обсязі вимог постанов КМУ від 30.08.2002 № 1298, від 11.05.2011 № 524, від 20.03.2013 № 174, від 27.03.2013 № 199, від 30.12.2013 № 977, від 22.07.2015 № 522 щодо оплати праці та соціального захисту працівників закладів охорони здоров'я;
- забезпечення державних гарантій медичним та фармацевтичним працівникам, визначених пунктом «ж» статті 77 Основ законодавства України про охорону здоров'я;
- реалізації у повному обсязі п. «і» статті 77 Основ законодавства України про охорону здоров'я щодо права медичних, фармацевтичних працівників сільської місцевості та селищ міського типу, пенсіонерів з їх числа на безплатне користування житлом з освітленням і опаленням;
- надання кредитів на будівництво (придбання) житла для медичних працівників;
- виконання програм і заходів, спрямованих на соціальний захист медичних працівників в умовах реформування системи охорони здоров'я;
- виконання вимог статті 44 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» та статті 19 Закону України «Про охорону праці»;
- виконання рішення суду щодо реорганізації Держсанепідслужби України стосовно фінансування у повному обсязі органів та установ Державної санітарно-епідеміологічної служби України.

А також з вимогою скасування незаконних обмежень пільг та гарантій працівникам охорони здоров'я, працюючим пенсіонерам, відновленні фінансування на належному рівні Національної академії медичних наук України, недопущення передачі видатків на оплату за комунальні послуги та енергоносії закладів охорони здоров'я, що належать до комунальної власності, до місцевих бюджетів.

На жаль, зазначені пропозиції не знайшли належної підтримки у Парламенті. Але зважаючи на активну позицію членів Профспілки та її організацій вдалося :

– збільшити фінансування галузі на 14 253,7 млн. грн. або 19,1 % та обсяг медичної субвенції на 11 106,4 млн. грн., або 25,0 %;

- забезпечити підвищення зарплат працівникам охорони здоров'я в середньому на 40 %;
- не в повному обсязі відновити фінансування Національної академії медичних наук України;
- зберегти фінансування із Держбюджету 27 закладів закладів охорони здоров'я загальнодержавного значення, які перебувають у сфері управління Міністерства охорони здоров'я України.

Відповідно до ст. 26 Закону України « Про Державний бюджет України на 2017 рік» (додаток 10) на фінансове забезпечення з місцевих бюджетів було передано лише 3 заклади охорони здоров'я:

- Державний заклад «Іллічівська басейнова лікарня на водному транспорті Міністерства охорони здоров'я України», Одеська область;
- Державний заклад «Стоматологічна поліклініка Міністерства охорони здоров'я України м. Іллічівська», Одеська область;
- Державний заклад «Центральна стоматологічна поліклініка Міністерства охорони здоров'я України», м. Київ.

Щодо забезпечення фондом оплати праці, закладів охорони здоров'я, що фінансуються із місцевих бюджетів у 2017 році.

Профспілкою працівників охорони здоров'я України станом на 24.01.2017 року було проведено оперативний моніторинг, зокрема, з питань стану виплати заробітної плати у 2016 році, забезпечення ФОП закладів охорони здоров'я, що фінансуються із місцевих бюджетів у 2017 році та наслідків реалізації Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» від 06.12.2016 р. №1774-VIII та постанови КМУ «Про оплату праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери» від 28.12.2016 р. №1037.

За даними 21 територіальної організації Профспілки із 25 (не надали інформацію: Миколаївська, Сумська, Херсонська обласні організації Профспілки та м. Київ).

Заборгованість із виплати заробітної плати на 01.01.2017 року відсутня.

Луганська обласна організація Профспілки поінформувала про прострочену заборгованість за 2014 рік (по заробітній платі за липень 2014 р. у сумі 654541,01 грн. та виплаті допомоги на оздоровлення за липень 2014 р. - 23933,83 грн.)

Заборгованість із виплати допомоги на оздоровлення працівникам закладів охорони здоров'я у Тернопільській області (Лановецький та Шумський райони) становить 1,5 млн. грн.

Ураховуючи, що на сьогодні більшість місцевих бюджетів ще не прийнято, дані про стан забезпечення фондів оплати праці для покриття виплат на заробітну плату у 2017 році уточнюються. Але, за інформацією обласних організацій Профспілки тих регіонів, де бюджеті вже прийняті, вказано на дефіцит коштів ФОП у Волинській, Донецькій, Івано-Франківській, Київській, Кіровоградській, Луганській, Львівській, Одеській, Полтавській, Тернопільській, Харківській, Хмельницькій, Черкаській, Чернівецькій та Чернігівській областях.

Організаціями Профспілки також наголошується, що доведений на місця обсяг медичної субвенції не дає можливості виконати вимоги Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» від 06.12.2016 р. №1774-VIII та постанови КМУ «Про оплату праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери» від 28.12.2016р. № 1037 в частині запровадження з 1 січня 2017 року мінімальної зарплати у розмірі 3200 грн. та забезпечення диференціації заробітної плати працівників з урахуванням складності, відповідальності та умов виконуваної роботи, кваліфікації працівника, результатів його роботи.

В умовах чергового дефіциту коштів має місце «зрівнялівка», коли працівникам некваліфікованої праці зарплата в обов'язковому порядку виплачується у розмірі не менше 3200 грн., а спеціалістам і професіоналам для забезпечення диференціації коштів не вистачатиме.

«Зрівнялівка» існує майже в усіх закладах охорони здоров'я: лікар-інтерн, бухгалтер, с/медична б розряду, прибиральник території, інженер, економіст, юрист – заробітна плата знаходиться на одному рівні. Це в свою чергу не мотивує висококваліфікованих працівників і може призвести до масових скарг та зростання соціальної напруги в галузі.

Підготовлено відділами соціально-економічного захисту та правової роботи виконавчого апарату Профспілки.